

MUSEA VAN DE

De Gevangenpoort

ONTROVING
VAN EENEN
MINDERJARIGEN

Was de mens van vier-,
vijf- of zeshonderd jaar geleden
gewelddadiger en wreder
dan die van nu?
Een rondleiding door de krochten
van de menselijke psyche.

Gert J. Peelen

"Vertel het maar gewoon zoals het is, hoor", zegt de moeder met de krulletjes, die zich helemaal achteraan in het groepje bezoekers afzijdig tracht te houden en bij wie de weerzin op het gezicht geschreven staat, "ze moesten zèlf zo nodig hier naar toe." Die "ze" zijn haar twee kindertjes - een van zeven, een van acht - pal vooraan. Ademloos opkijkend naar de gids, hebben ze zojuist, schijnbaar onbewogen, diens explicatie angehóord over het gebruik van de eeuwenoude strafwerktuigen die in deze 'gruwelkamer' zijn tentoongesteld; een verhaal dat

de gids besloten heeft met het - gezien de aard van dit museum - toch wat curieuze advies aan het kroost om alles wat ze gezien en gehoord hebben maar zo snel mogelijk weer te vergeten. "Want gelukkig behoort dit allemaal tot het verleden." "Die goeie ouwe tijd", bromt een oudere heer in het groepje. De terloopse opmerking wordt feilloos opgepikt door de gids. "Vergis u niet", riposteert deze in alle ernst, "want gefolterd wordt er nog steeds, al gebeurt dat nu anders dan toen." En hij besluit zijn beknopte exposé over de krochten van de menselijke psy-

che door erop te wijzen, dat martelingen en geweld van alle tijden en culturen zijn.

Zojuist zijn wij uitvoerig geïnformeerd over de lijf- en schandstraffen waartoe onze minder oppassende voorouders destijds veroordeeld konden worden. De etymologische herkomst van het eigentijds klinkende "voor paal staan" of "zetten" wordt helder bij de aanblik van de schandpaal waaraan een (meestal wegens geringere vergrijpen) veroordeelde werd vastgeklonken om aldus te worden blootgesteld aan de